

DOI: 10.18372/2415-8151.22.15386

УДК 725.1.012(510):640.432(477)

## СУЧАСНИЙ ДИЗАЙН РЕСТОРАНІВ У КИТАЙСЬКОМУ СТИЛІ

Дін Ян<sup>1</sup>, Гнатюк Лілія Романівна<sup>2</sup>

<sup>1</sup>Аспірант, Київський національний університет будівництва та архітектури, Київ, Україна,  
e-mail: ddyu123wanan@gmail.com, orcid: 0000-0001-7772-5200

<sup>2</sup>Доцент, кандидат архітектури, доцент кафедри дизайну інтер'єру  
Факультет архітектури будівництва та дизайну Національного авіаційного університету, Київ,  
Україна, e-mail: gnatyuk.liliya@gmail.com, orcid:0000-0001-5853-9429

**Анотація. Мета:** визначити особливості проявів модифікованих національних ознак в сучасному дизайні ресторанів в китайському стилі, проаналізувати на відомих прикладах, які елементи та образні мотиви найчастіше застосовуються і в будівлях якого функціонального призначення. Це дозволить визначити, чи має місце застосування національних рис в сучасній архітектурі Китаю на тлі поширення інтернаціональних тенденцій в архітектурі, будівництві і дизайні. Важливою задачею є підтвердження гіпотези про те, що в сучасній архітектурі Китаю національний колорит застосовується в громадських будівлях, розрахованих на туристів.

**Методологія.** У статті використано традиційні наукові методи історичного аналізу, порівняльного аналізу та метод системно-структурного аналізу.

**Результати.** У статті аргументовано, що в умовах тенденцій глобалізму в сучасній архітектурі ступінь використання елементів і ознак, які репрезентують сучасну архітектуру, зменшується.

В основному цитування національних китайських ознак відбувається фрагментарно в екстер'єрі та в інтер'єрі, на рівні окремих характерних деталей, як-от вікна, входи, угнуті дахи, скульптурні зображення. Якщо проаналізувати шляхи використання національних мотивів в китайських ресторанах, то це застосування принципів зонування та умеблювання згідно фен-шуй, зонування внутрішнього простору ширмами, використання традиційних природних матеріалів, таких як бамбук, камінь, дерево, папір, кераміка. Кольорова гама дозволяє розмаїтість з застосуванням червоного, помаранчевого, золотого, зеленого, чорного і білого кольорів. На відміну від японського стилю в сучасних національних закладах харчування, китайський стиль передбачає деталізацію, пишність, орнаментику і яскраву поліхромію. Сьогодні можливі два напрямки оформлення в китайському стилі: або буквально відтворити класичний китайський інтер'єр включно до деталі, або спростити його, застосувавши лише окремі знакові мотиви, які асоціюються з Китаєм.

**Наукова новизна.** Доведено, що сучасне використання національних китайських мотивів обмежується переважно громадськими закладами, спрямованими на відвідання туристами. Найбільш широко мотиви національної архітектури застосовуються в закладах громадського харчування національної кухні. Визначено два можливих шляхи використання китайської стилістики в оформленні таких закладів: буквально відтворення традиційного

*інтер'єру включно до розміщення деталей і створення певного узагальненого образу Китаю в інтер'єрі шляхом набору тих характерних елементів, які у іноземців уособлюють Китай – віял, ширм, червоних паперових ліхтариків, орнаментованих різьблених меблів, настінних розписів, ваз, скульптур, якщо мова йде про інтер'єри і угнутих догори дахів, червоних стовпів, входів, скульптур левів, якщо говорити про зовнішній вигляд. В цьому випадку китайські ознаки не відповідають буквально історичним аналогам, нагадуючи їх в загальних рисах, і відіграють роль туристичної принади.*

**Практична значущість.** Дослідження дозволяє проаналізувати не-тотожність змістового наповнення історичних стильових ознак традиційної китайської архітектури і сучасних, модифікованих відповідно до функції, інтер'єрів і екстер'єрів, розрахованих на максимальне вираження приналежності до Китаю з урахуванням економічного обґрунтування. Попри використання стилізованого під Китай орнаменту, розписів, умеблювання такий дизайн не може оцінюватись в одному ряду з декором імператорського ансамблю Гугун в Пекіні, так само як і з історичними храмами і монастирями, де елементи оздоблення є витворами мистецтва. Той факт, що сучасна архітектура Китаю поступово відходить від традиції в бік інтернаціоналізму, а в сучасних будівлях вже немає національних ознак, свідчить про спільність тенденцій з іншими розвиненими країнами світу.

**Ключові слова:** сучасний дизайн; китайський стиль; громадські будівлі; принципи фен-шуй; туристичні об'єкти, підкреслена деталізація; знакові елементи; трансформація стилю; канонічні прийоми; архітектура та мистецтво; жанри живопису; запозичення та інтернаціоналізм.

## ВСТУП

Вплив тенденцій глобалізму на сучасну архітектуру Китаю проявився в зменшенні кількості суто традиційних китайських елементів в стильовому вирішенні сучасних будівель і поширенні інтернаціональної архітектури без виявлення суто національної приналежності. Ця тенденція поширюється на тлі практики запрошення архітекторів зі світовим ім'ям для проектування визначних об'єктів на території Китаю. Зауважимо, що подібні тенденції відходу від виявлення національних і регіональних ознак в архітектурі спостерігаються в багатьох країнах світу, особливо в економічно розвинених. Якщо порівняти тенденції інтернаціоналізації в архітектурі з тим, що зараз відбувається, скажімо, в Україні, Польщі чи Угорщині, то в цих країнах прояв національної стилістики спостерігається переважно в туристичних об'єктах — це ресторани національної кухні, магазини етно-сувенірів, невеликі готелі в історичних регіонах. Найчастіше мова йде не про досконале повторення притаманної певному регіону морфології форм чи декоративного оздоблення, а про застосування в певному модифікованому вигляді традиційних національних ознак, як-от угнуті дахи, червоні опори, скульптура, розписи, ширми, червоні ліхтарики, тощо. Цілком логічно, що в тих громадських об'єктах, які розраховані

на туристів (а ресторани, кавярні, бістро саме належать до цієї групи), не потрібно буквально точне відтворення стилістики певного регіону Китаю, натомість треба сконцентровано зібрати в одному приміщенні розвинений набір предметів, які у туриста створюють враження Китаю — навіть якщо в давні часи такі інтер'єри чи екстер'єри оздоблювалися інакше.

Якщо говорити про оформлення сучасних китайських ресторанів, то цілком свідомо виникає питання: а які саме історичні інтер'єри повинні братись за взірці для наслідування? І це пояснює, чому в сучасних ресторанах присутній певний «мікс» китайських ознак в цілому — тут можуть бути і взірці буддійської скульптури чи розписів, і такі характерні взірці предметів побуту, як парасольки чи віяла на стінах, і т.д.

Оскільки сучасність все ширше проникає в китайську архітектуру, попри наявність кількох декоративних елементів, все інше оздоблення виконується сучасними матеріалами і технологіями, тобто такий інтер'єр чи екстер'єр не виглядає як історичний об'єкт.

Якщо говорити про ті національні ознаки, які зберігаються, то це застосування принципів фен-шуй в зонуванні приміщень і умеблюванні, за можливості відсутність прямих ліній і прямолінійних транзитів. Приміщення зонуються за допомогою ширм, перегородками з бамбуку

або з рисового паперу чи шовку з сюжетними розписами. Оскільки з найдавніших часів китайській культурі було притаманне широке використання стінопису і живопису, стіни і стелі можуть вкривати національні орнаменти чи сюжетні зображення.

В вирішенні умеблювання зберігаються національні ознаки: меблі з натурального дерева, декоровані, стільці і столи прямокутні, інкрустовані деревом чи перламутром, слонячою кісткою або наскрізним різьбленим орнаментом, вкриті за традицією кількома шарами чорного лаку. Найчастіше в інтер'єрі розташовують низькі дивани з подушками, причому згідно фен-шуй предмети розташовують попарно.

Як вже було зазначено, це завжди інтер'єр і сучасних матеріалах, розрахований на масове відвідування, що визначає перелік досить довговічних матеріалів: наприклад, для підлог закладів громадського харчування використовують плитку великого розміру або масивні дерев'яні дошки. Для того, аби інтер'єр сприймався водночас і сучасно, застосовують навіть дзеркальні чи натяжні стелі.

### АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Для того, аби порівняти морфологію форм історичних і сучасних будівель Китаю, автори опрацьовували джерела, присвячені різним аспектам китайської архітектури, зокрема, наукові праці Анаріної Н., Д'якової Є. [1], Виноградової Н. [2], Деніке Б. [3], Дмитренка А. [15], Дьоміна М. [15], Івашко Ю. [5, 11, 12, 13, 14, 15], Конрада М. [6], Кузьменко Т. [11], Кушнеж-Крупі Д. [12], Лі Шуан [5, 11], Лоу Чинсі [7], Ніколаєвої Н. [8], Орленка М. [14,15], Чан Пена [11, 12, 13, 15], Чернишева Д. [13], Шевцової Г. [9], Цина Лі [10].

Серед згаданих джерел варто детальніше зупинитись на деяких статтях. Наприклад, на основі публікацій М. Орленка, М. Дьоміна, Пен Чана, Ю. Івашко, Д. Чернишева, Д. Кушнеж-Крупі, А. Дмитренка та Т. Кузьменко автори представленої публікації виокремили визначальні ознаки традиційної китайської архітектури і змогли проаналізувати появу таких елементів в оздобленні сучасних китайських ресторанів. Важливим виявився аспект, пов'язаний з традиційною китайською конструктивною системою доу-гун, яка в давніх будівлях була чисто функціональною, хоча і прикрашалася декором, а в сучасних ресторанах перетворилася

на виключно декоративний елемент, який, правда, досить достовірно повторює обриси давніх елементів системи доу-гун.

Оскільки в сучасних ресторанах традиційні елементи перетворились на виключно декоративні елементи, ля порівняльного аналізу долучались наукові публікації, в яких висвітлюється мистецький аспект — публікації М. Конрада [6] та Н. Ніколаєвої [8].

### МЕТА

Мета статті полягає в визначенні основних прийомів, які застосовуються в сучасних закладах громадського харчування в китайському стилі, набору знакових елементів, які створюють образ Китаю, а також порівняння їх з історичними аналогами. Необхідно встановити і аргументувати рівень тотожності стилізованих під національний стиль елементів і історичних взірців дизайну.

Досягнення мети здійснюється в три етапи. 1-й етап — ознайомлення з джерельною базою, іконографічними та історичними джерелами. 2-й етап — визначення особливостей дизайну закладів громадського харчування в китайському стилі на прикладі характерних зразків і їх порівняння з аналогічними закладами поза межами Китаю з метою встановлення, які саме ознаки вважаються виразниками національної ідентичності в Китаї і поза його межами. 3-й етап — виявлення найбільш традиційних елементів, які створюють образ Китаю, переважно у туристів, і звідки походять витоки цих елементів та де вони розміщувались історично.

### РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Аналіз сучасної китайської архітектури на прикладі будівель різного функціонального призначення (ресторани, готелі, офіси, видовищні будівлі) свідчить про активне включення Китаю в процес глобалізації і інтернаціоналізації архітектури. В результаті китайська архітектура, яка на протязі 18-початку 20 століть активно впливала на європейські стильові уподобання, зберігаючи при цьому певний консерватизм в збереженні власних архітектурно-мистецьких традицій, поступово долучилася до загальносвітових тенденцій в архітектурі.

З цього приводу варто згадати про активний вплив на початку ХХ століття китайських архітектурних традицій на європейські стилі на території Китаю, про що писали Ю. Івашко та



Лі Шуан. Це призвело до трансформації навіть такого суто європейського стилю, як модерн та його відгалуження — північний національний романтизм. Наприклад, вмісті Циндао, яке було станом на початок ХХ століття німецькою колонією, зразки архітектури з елементами модерну або північного національного романтизму відрізняються від схожих об'єктів в країнах Європи і виглядають більш еклектичними та поліхромними.

Показово, що в окремих випадках в інтер'єрі закладів громадського харчування навіть втілюють прийоми китайського ландшафтного дизайну, розташовуючи групи каменів, оздоблюючи одну зі стін під природну скелю та оформлюючи простори на один столик як малі архітектурні форми — павільйони (рис.1). Це взагалі оригінальний приклад того, як національні ознаки, виражені в традиційному краєвиді зовні, перетворено на фрагмент інтер'єру, фактично екстер'єрний фрагмент стає інтер'єрним фрагментом



Рис. 1. Фрагмент інтер'єру китайського ресторану з імітацією скельних гір.

Джерело: <https://mebelcafe.com/dizayn-interera-kafe-restorana-bara/kitayskiy-stil-v-dizayne-kafe/>

Для того, аби визначити перелік тих складових елементів, які репрезентують Китай переважно для іноземців-туристів, необхідно проаналізувати приклади відомих сучасних ресторанів китайської кухні в Китаї та за кордоном — спочатку екстер'єри, а потім інтер'єри.

В першу чергу представлено аналіз зовнішнього оздоблення. Першим із проаналізованих пекінських ресторанів було взято ресторан «Ліцюнь». Головний вхід прикрашений кількома вивісками з ієрогліфами та великими червоними паперовими ліхтариками.

Другим відомим пекінським рестораном є «Ресторан родини Хуа», вхідну частину якого оздоблено більш розкішно: стилізований портал з червоними ліхтариками по бокам прикрашений орнаментом і стінописом, який імітує традиційний китайський живопис (рис. 2). Попри наявність стилізованих національних елементів, вхідна частина не повторює буквально історичні будівлі.



Рис.2. Парадний вхід до ресторану родини Хуа в Пекіні. Джерело: <https://beijingtravel.ru/uncategorized/top-10-restoranov-utki-po-pekinski/>



Рис. 3. Головний фасад з входом в пекінському ресторані «Цзюхуашань». Джерело: <https://beijingtravel.ru/uncategorized/top-10-restoranov-utki-po-pekinski/>

Таке ж поєднання окремих національних елементів вкупі з підкреслено сучасним мінімалістським фасадом і вхідною частиною спостерігається в пекінському ресторані «Цзюхуашань» (рис.3). Серед знакових елементів слід назвати червоні ліхтарики, а також фрагментарну орнаментику.

Більш схожим на історичні будівлі Китаю є вхідна частина пекінського ресторану «Кінг», яка породжує певні аналогії з декоративним оздобленням імператорських павільйонів ансамблю Гугун в Пекіні, де стіни і під карнизні

площини орнаментовані і поліхромні, а дахи прикрашають символічні скульптури (рис.4).

Характерною ознакою стає дах, який імітує давню черепичну покрівлю, прикрашені яскравими поліхромними орнаментами під карнизні площини, червоні стовпи-опори та гірлянди червоних ліхтариків.



Рис. 4. Головний вхід до ресторану «Кінг».  
Джерело: <https://beijingtravel.ru/uncategorized/top-10-restoranov-utki-po-pekinski/>

Порівняно з цим прикладом вхідна частина пекінського ресторану «Бяньфан» виглядає досить скромно і поєднує кілька характерних національних ознак з сучасним виглядом фасадів і навколишньої забудови (рис. 5). До національних ознак слід віднести традиційний ряд червоних ліхтариків, орнаментовану площину під завітчанним балконом, яскраво-червоні рами.



Рис. 5. Ресторан «Бяньфан».  
Джерело: <https://beijingtravel.ru/uncategorized/top-10-restoranov-utki-po-pekinski/>

Найбільш відомим національним пекінським рестораном є ресторани мережі «Цюаньцзюйде» (全聚德), перший з яких заснований в Пекіні ще в 1864 році за часів правління династії Цин. Цей ресторан з давніх часів вважається кращим в світі рестораном пекінської качки, що вплинуло на його стилістичне оздоблення (рис.5).

Порівняно з попередніми зразками, головний фасад втілює досить багато національних стилістичних ознак, серед яких оригінальні зелені дахи з фігурками на даху, які проводять аналогію з трьома найважливішими павільйонами палацового ансамблю Гугун в Пекіні, акцентований окремим дашком-навісом теж з фігурками вхід, червоні стовпи на першому поверсі і квадратні та кругле фальшиве вікно на другому поверсі, використання традиційних яскравих кольорів – червоного в опорах, накладних елементах, підкарнизних площинах, орнаментах, блакитного в орнаментах, золотого в поєднанні з червоним в орнаментах, білого як кольору фрагментів, зеленого як кольору дахів і фігурок дахів, сірого кольору стін, який є нейтральним тлом для акцентування яскравої поліхромії найбільш важливих фрагментів головного фасаду ресторану (рис. 5).



Рис. 5. Головний фасад ресторану найстарішого пекінського ресторану мережі «Цюаньцзюйде» з парадним входом.

Джерело: <https://beijingtravel.ru/uncategorized/top-10-restoranov-utki-po-pekinski/>

Серед інших ресторанів мережі «Цюаньцзюйде» (Quanjudede) є і приклади контрастного протиставлення історичних стилізованих мотивів, які акцентують вхідну частину, і сучасної «скляної» архітектури (рис.6).





Рис. 6. Фрагмент головного входу одного з ресторанів мережі «Цюаньцзюйде».

Джерело: <https://ekd.me/2014/08/10-oldest-brands/>

Представлений приклад показовий наявністю трансформованих історичних цитат. В досить невеликому вхідному об'ємі, який просто прилучено до скляної поверхні стіни за ним використано такі національні елементи, як стилізований під імператорські павільйони ансамблю Гугун дах з керамічними фігурками, розвинений багатоярусний карниз, відтворену в інших матеріалах багатоярусну конструктивну систему доу-гун (рис. 7), розділені смугами яскравого поліхромного орнаменту складного малюнку під карнизні площини, яскраво-червоні опори та традиційні великі червоні ліхтарики. Архітектор досить достовірно відтворив ритм елементів конструкції доу-гун, рядові та кутові елементи, що видно при порівнянні з автентичними кресленнями конструкції доу-гун (рис. 7).



Рис. 7. Традиційна конструкція доу-гун.  
Прорись Чан Пена за науковими джерелами

Як зазначали дослідники китайської архітектури Чан Пен, М. Дьомін, М. Орленко, Ю. Івашко та А. Дмитренко, консольна капітель

доу-гун є суто китайським конструктивним елементом і утворена вона продітими крізь колону балками з влаштуванням по цих балках додаткових кронштейнів. Вони підкреслювали в ряді публікацій, присвячених традиційній китайській архітектурі, що такий конструктивний прийом сприяв забезпеченню з'єднання капітелі з системою крокв навісаючої покрівлі, а кожний доу-гун являв собою специфічну складну конструктивну одиницю, де елементи з'єднувались способом врубки. В їх публікаціях детально описано вигляд складових елементів конструкції доу-гун, окрема вказано, що елемент доу — це квадратний набалдашник з пазами в верхній частині, і саме в ці пази вставляються гуни — кронштейни у вигляді видовжених брусів — скоб з вирізами. Особливістю доу є те, що вони мають завжди однакові розміри, а довжина кронштейнів-гунів, вставлених в пази доу залежить від того, де вони розташовані, оскільки довжина гунів збільшується від нижнього ярусу до верхнього. Протягом віків був вироблений специфічний прийом, який дозволяє збільшити кількість навісних кронштейнів завдяки впровадженню додаткових навкісних балок — анів, що сприяє рівномірному розподілу навантаження від даху на опори (рис. 7).

Отже, знаковими морфологічними елементами, які присутні в ресторанах і кав'ярнях для підкреслення національного образу, найчастіше є угнуті дахи, часто прикрашені фігурками тварин на кутах, стилізовані доу-гуни, багатоярусні карнизи, опори круглої форми в плані, круглі та квадратні вікна з характерними обрисами рам, і вони доповнені активним застосуванням дрібно деталізованого поліхромного декору.

Як зазначав Чан Пен в ряді своїх публікацій, зображення і кольорова гама в традиційних китайських будівлях мала не випадковий, а чітко регламентований характер, оскільки більшість деталей і кольорів мала не лише конструктивне і естетичне, а й певне символічне значення.

В історичних будівлях елементи не лише мали певний символічний зміст, а й свідчили про соціальний статус власника. Наприклад, розташування на карнизі в певному порядку фігурок тварин свідчило про належність будівлі до державного статусу, лише імператорські павільйони могли мати велику кількість таких фігурок, і їх число відображало важливість самого павільйону. Натомість у національних китайських ресторанах наявність великої кількості фігурок

на дахах є суто туристичною принадою і не несе ніякого суспільно-політичного значення.

Як зазначили Чан Пен і Ю. Івашко, традиційними для китайської архітектури були зображення тварин та птахів, яким приписувались певні містичні або божественні функції. Не випадково чотири тварини та птах ще в часи Хань символізували Чотирьох Духів або чотири сторони світу. Такими істотами вважались темно-зелений дракон, білий тигр, яскраво-червоний павич, черепаха зі змією.

Як зазначено в публікаціях Чан Пена, одним з найбільш поширених зображень тварин було зображення Дракону – уособлення доброї стихії «ян», Піднебесної, водного світу та хуанді – імператора. До поширених зображень належало зображення лева як символа імператорської влади, в якості уособлення створення Всесвіту застосовували скульптурне або живописне зображення черепахи, для притягнення щастя зображували журавлів. Традиційно в історичних будівлях використовували кольорову гаму із застосуванням золотого, червоного, зеленого, синього кольорів з фрагментами чорного кольору. Жовтий та золотий кольори були кольорами імператора, тому лише імператорські павільйони могли мати жовту покрівлю. Крім жовтої, покрівля могла бути зеленою, сірою або чорною, підкарнизні площини прикрашали орнаментами з домінуванням синього кольору. Стовпи традиційно мали пофарбування в червоний колір. Якщо простежити, що з традиційної колористики залишилося в сучасних китайських ресторанах, то це сірий чи зелений колір покрівлі, сині смуги під карнизного орнаменту, червоні стовпи, однак в багатьох випадках оздоблення ресторанів орнаментом носить дещо перебільшений перенасичений характер.

Традиція розташовувати назву ресторану у вигляді шрифту золотого кольору на табличці в рамі, вкомпонованій в орнамент, теж має історичні корені. Наприклад. Чан Пен згадує про подібну традицію відносно історичних малих архітектурних форм — павільйонів, і наводить приклад так званого Жадеїтового павільйону (Bixian Pavilion at Beihai, Beijing), назва якого походить від відомого вірша, і ця назва у вигляді таблички в рамі висить над входом.

Якщо аналізувати колористичне вирішення екстер'єрів китайських ресторанів, треба розуміти, що саме було взято за взірць,

оскільки палацові та храмові будівлі були більш яскравими, а малі павільйони — більш стриманими, з червоними стовпами і темною покрівлею.

Основні розписи зосереджувались по балках, кронштейнах, кроквах, між групами доу-гунів, також прикрашалась розписами кесонована стеля.

Таким чином, можемо зробити висновок про те, що, на відміну від попередніх віків, коли китайська архітектура активно впливала на процес трансформації європейських стилів, зараз має місце зворотній процес впливу загальносвітових тенденцій на архітектуру Китаю, в результаті чого китайська архітектура поступово позбувається притаманного їй протягом тисячоліть консерватизму.

## ВИСНОВКИ

Аналіз стилістичного вирішення китайських ресторанів в національному стилі свідчить про те, що ті елементи, які в історичних будівлях мали функціональне призначення, в сучасній архітектурі перетворились на елемент декоративного оздоблення. Навіть в тих випадках, коли відбувається досить аргументоване і достовірне цитування характерних елементів та декору, вони вже не мають під собою того регламентування, канонічного змісту чи прихованого значення.

В якості прикладів того, як сучасна архітектура фактично перетворила функціональну будівлю на певною мірою театральну декорацію, наведено приклад китайського ресторану поза межами Китаю, де екстер'єрну картину «Павільйон в скелястих горах» перетворено на фрагмент інтер'єру, тобто стіну оздоблено під скелю, а один столик з стільцями виокремлено в окремий павільйон. Іншим прикладом перетворення конструкції на елемент декору є приклад декорування входу стилізованими яскравими доу-гунами.

Поєднання стилізованого в китайських національних традиціях входу з розташованою позаду скляною стіною багатоповерхової будівлі, а також приклади контрастування окремих китайських елементів і мінімалістського фасаду свідчить про те, що сучасна китайська архітектура розвивається в бік інтернаціональних тенденцій глобалізму, а національні ознаки найчастіше застосовуються в громадських будівлях, які мають виражати національний колорит.

**Перспективи подальшого дослідження.** На прикладі найбільш яскравого вираження національних ознак в сучасній архітектурі Китаю — закладів громадського харчування — показано, які саме традиційні ознаки стають виразниками національного колориту, воночас застосовуючись суто як елемент декору і позбавляючись притаманного їм протягом тисячоліть символічного змісту. Це призводить до того, що ті елементи, які раніше характеризували лише палацову чи храмову архітектуру, тепер вільно застосовуються

в різних громадських закладах, передусім розрахованих на туристів. Попри широку відомість давньої китайської архітектури, тема використання модифікованих китайських елементів в сучасній архітектурі Китаю і осі залишається недостатньо висвітленою. Навіть побіжно помітно поступовий відхід китайської архітектури від консерватизму давніх традицій в бік сучасних конструкцій і форм. Тому необхідно детальніше проаналізувати ці тенденції і аргументувати, в будівлях якого призначення ці ознаки залишаються вираженими і як саме.

## ЛІТЕРАТУРА

- [1] Вещь в японской культуре (сост. Н. Г. Анарина, Е. М. Дьякова). Москва, 2003. 252 с.
- [2] Виноградова Н. А., Николаева Н. С. Малая история искусств. Искусство стран Дальнего Востока. Москва, 1979. 374 с.
- [3] Денике Б. П. Япония (под ред. И. Маца). Москва, 1935. 103 с.
- [4] Древний Китай (энциклопедия). Пер. с англ. Д. Р. Коган. Москва, 2007. 44 с.
- [5] Ивашко Ю., Ли Шуань. Модерн Западной Европы, Украины и Китая: пути трансформации и имплементации. Киев, 2015. 152 с.
- [6] Конрад Н. И. Очерк истории и культуры средневековой Японии. Москва, 1980. 143 с.
- [7] Лоу Чинси. 10 этюдов по китайской архитектуре. Москва, 2009. 208 с.
- [8] Николаева Н. С. Декоративное искусство Японии. Москва, 1972. 175 с.
- [9] Шевцова Г. Історія японської архітектури і мистецтва. Київ, 2011. 232 с.
- [10] Chinese pavilions. *Text and photos by Qin Li*. Beijing, 2019. 96 p.
- [11] Ivashko Y., Kuzmenko T., Li S., Chang P. The influence of the natural environment on the transformation of architectural style. *Scientific Journal of Latvia University of Life Sciences and Technologies Landscape Architecture and Art*, 2020, Vol. 15, No 15, pp.101-109.
- [12] Ivashko Y., Kuśnierz-Krupa D., Chang Peng. History of origin and development, compositional and morphological features of park pavilions in Ancient China. *Scientific Journal of Latvia University of Life Sciences and Technologies Landscape Architecture and Art*, 2020, Vol. 15, No 15, pp.75-85.
- [13] Ivashko Y., Chernyshev D., Chang Peng. Functional and figurative and compositional features of traditional Chinese pavilions *Wiadomości Konserwatorskie Journal of Heritage Conservation* 61/2020, pp.60-66.
- [14] Orlenko M., Ivashko Y. The concept of art and works of art in the theory of art and in the restoration industry. *Art Inquiry. Recherches sur les arts*, 2019, vol.

## REFERENCES

- [1] Anarina N., Dyakova E. (Eds.) (2003). *VThing in Japanese Culture*. Moscow: Vostochnaya literatura. 252. [in Russian]
- [2] Vinogradova N., Nikolayeva N. (1979). *Small art history. The art of the countries of the Far East*. Moscow: Iskusstvo. 374. [in Russian]
- [3] Denike B. (1935). *Japan (I. Mats, Ed.)*. Moscow: Izdatel'stvo Vsesoyuznoy Akademii arkhitektury. 103. [in Russian]
- [4] Kogan, D. R. (Trans.) (2007). *Ancient China (encyclopaedia)*. Moscow: Mir Knigi. 44. [in Russian]
- [5] Ivashko Y., Li S. (2015). *Modern style of Western Europe, Ukraine and China: ways of transformation and implementation*. Kyiv: Phoenix. 152. [in Russian]
- [6] Konrad, N. (1980). *Essay on the history and culture of medieval Japan*. Moscow: Iskusstvo. 143. [in Russian]
- [7] Lou C. (2009). *10 sketches on Chinese architecture*. Moscow: Izdatel'stvo Assotsiatsii stroitel'nykh vuzov. 208. [in Russian]
- [8] Nikolayeva, N. (1972). *The decorative art of Japan*. Moscow: Iskusstvo. 175. [in Russian]
- [9] Shevtsova, H. (2011). *History of Japanese Architecture and Art*. Kyiv: Grani-T. 232. [in Ukrainian]
- [10] Qin Li (Text and photos). (2019). *Chinese pavilions*. Beijing: China Architecture and Building Press. 96.
- [11] Ivashko Y., Kuzmenko T., Li S., Chang P. (2020). The influence of the natural environment on the transformation of architectural style. *Scientific Journal of Latvia University of Life Sciences and Technologies Landscape Architecture and Art*, Vol. 15, No 15, 101-109.
- [12] Ivashko Y., Kuśnierz-Krupa D., Chang Peng. (2020). History of origin and development, compositional and morphological features of park pavilions in Ancient China. *Scientific Journal of Latvia University of Life Sciences and Technologies Landscape Architecture and Art*, Vol. 15, No 15, 75-85.
- [13] Ivashko Y., Chernyshev D., Chang Peng (2020). Functional and figurative and compositional features of traditional Chinese pavilions. *Wiadomości Konserwatorskie. Journal of Heritage Conservation*, 61, 60-66.
- [14] Orlenko M., Ivashko Y. (2019). The concept of art and works of art in the theory of art and in the



XXI, pp.171-190

[15] Orlenko M., Dyomin M., Ivashko Y., Dmytrenko A., Chang P. Rational and aesthetic principles of form-making in traditional Chinese architecture as the basis of restoration activities. *International Journal of Conservation Science*, 2020, Volume 11, Issue 2, pp. 499-512.

## АННОТАЦИЯ

**Дин Я., Гнатюк Л.Р. Современный дизайн ресторанов в китайском стиле.**

**Цель:** определить особенности проявлений модифицированных национальных признаков в современном дизайне ресторанов в китайском стиле, проанализировать на известных примерах, какие элементы и образные мотивы чаще всего используются и в зданиях какого функционального назначения. Это позволит определить, имеет ли место применение национальных черт в современной архитектуре Китая на фоне распространения интернациональных тенденций в архитектуре, строительстве и дизайне. Важной задачей является подтверждение гипотезы о том, что в современной архитектуре Китая национальный колорит используется в общественных зданиях, рассчитанных на туристов.

**Методология.** В статье использованы традиционные научные методы исторического анализа, сравнительного анализа и метод системно-структурного анализа.

**Результаты.** В статье аргументировано, что в условиях тенденций глобализма в современной архитектуре степень использования элементов и признаков, которые представляют современную архитектуру, уменьшается. В основном цитирование национальных китайских признаков происходит фрагментарно в экстерьере и в интерьере, на уровне отдельных характерных деталей, как то окна, входы, изогнутые крыши, скульптурные изображения. Если проанализировать пути использования национальных мотивов в китайских ресторанах, то это применение принципов зонирования и мебелировки согласно фен-шуй, зонирование внутреннего пространства ширмами, использование традиционных природных материалов, таких как бамбук, камень, дерево, бумага, керамика.

Цветовая гамма позволяет разнообразие с применением красного, оранжевого, золотого, зеленого, черного и белого цветов. В отличие от японского стиля в современных национальных заведениях питания, китайский стиль предусматривает детализацию, пышность, орнаментику и яркую полихромиию. Сегодня возможны два направления оформления в китайском стиле: или буквально воссоздать классический китайский интерьер включительно до детали, или упростить его, применив только отдельные знаковые мотивы, которые ассоциируются с Китаем.

**Научная новизна.** Доказано, что современное

restoration industry. *Art Inquiry. Recherches sur les arts*, vol. XXI, 171-190.

[15] Orlenko M., Dyomin M., Ivashko Y., Dmytrenko A., Chang P. (2020). Rational and aesthetic principles of form-making in traditional Chinese architecture as the basis of restoration activities. *International Journal of Conservation Science*, Volume 11, Issue 2, 499-512.

## ABSTRACT

**Ding Y., Gnatiuk L. Modern design of restaurants in Chinese style.**

**Aim.** To determine the features of the manifestation of modified national characteristics in the modern design of Chinese-style restaurants, to analyze, using well-known examples, which elements and figurative motives are most often used and in buildings of what functional purpose. This will determine whether the application of national features in modern architecture of China against the background the spread of international trends in architecture, construction and design. An important task is to confirm the hypothesis that in modern architecture in China, the national color is used in public buildings intended for tourists.

**Methodology.** In article used the the traditional scientific methods of historic analysis, comparative analysis and system-structural analysis.

**Results.** The article argued that in the context of the trends of globalism in modern architecture, the degree of use of elements and features that represent modern architecture decreases.

Basically, the citation of national Chinese signs occurs fragmentarily in the exterior and in the interior, at the level of individual characteristic details, such as windows, entrances, curved roofs, sculptural images. If we analyze the ways of using national motives in Chinese restaurants, then this is the application of the principles of zoning and furnishing according to Feng Shui, the zoning of the interior space with screens, the use of traditional natural materials such as bamboo, stone, wood, paper, ceramics. The color scheme allows for variety with the use of red, orange, gold, green, black and white. In contrast to the Japanese style in modern national food practices, the Chinese style provides for detail, splendor, ornamentation and bright polychromy. Today, two directions of design in the Chinese style are possible: either literally recreate the classical Chinese interior, inclusive of detail, or simplify it by using only certain iconic motifs associated with China.

**Scientific novelty.** It has been proven that the modern application of national Chinese motives is limited mainly to public buildings aimed at visiting tourists. In this case, the Chinese signs do not literally correspond to their historical counterparts, resembling them in general terms, and play the role of a tourist attraction.

применение национальных китайских мотивов ограничивается преимущественно общественными зданиями, направленными на посещение туристами. В этом случае китайские признаки не соответствуют буквально историческим аналогам, напоминая их в общих чертах, и играют роль туристического привлечения.

**Практическая значимость.** Исследование позволяет проанализировать неаналогичность содержательного наполнения исторических стилевых признаков традиционной китайской архитектуры и современных интерьеров и экстерьеров, модифицированных в соответствии с функцией, рассчитанных на максимальное выражение принадлежности к Китаю с учетом экономического обоснования. Тот факт, что современная архитектура Китая постепенно отходит от традиции в сторону интернационализма, а в современных зданиях уже нет национальных признаков, свидетельствует об общности тенденций с другими развитыми странами мира.

**Ключевые слова:** современный дизайн; китайский стиль; общественные здания; принципы фен-шуй; туристические объекты; подчеркнутая детализация; знаковые элементы; трансформация стиля; канонические приёмы; архитектура и искусство; жанры

#### AUTHOR`S NOTE:

**Ding Yang**, post-graduate student of Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv National University of Construction and Architecture, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kyiv, Ukraine, e-mail: ddy123wanan@gmail.com, orcid: 0000-0001-7772-5200, professional orientation: design, graphical design, Chinese architecture and Art.

**Practical significance.** The study allows us to analyze the non-similarity of the content of the historical style features of traditional Chinese architecture and modern interiors and exteriors, modified in accordance with the function, designed to maximize the expression of belonging to China, taking into account the economic rationale.

Despite the use of Chinese-style ornaments, designs and furnishings, this design cannot be judged on a par with the decor of the Gugong imperial ensemble in Beijing, as well as with historical temples and monasteries, where decoration elements are works of art. The fact that the modern architecture of China is gradually moving away from tradition towards internationalism, and modern buildings no longer have national signs, testifies to the commonality of tendencies with other developed countries of the world.

**Key words:** modern design; Chinese style; public buildings; principles of feng shui; tourist facilities; emphasized detail; iconic elements; style transformation; canonical techniques; architecture and art; genres.

**Gnatiuk Liliia**, Ph.D., Associate Professor, National Aviation University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kyiv, Ukraine, e-mail: gnatyuk.liliya@gmail.com, orcid: 0000-0001-5853-9429, professional orientation: sacral architecture, theory of architecture, regional features of the national architecture of China and Islamic countries, styles in architecture, renovation of industrial architectural monuments.

Стаття подана до редакції 04.10.2020р.

Стаття прийнята до друку 24.03.2021р.